

Hajautettuun ja luonnonmukaiseen tieto- ja sivistisyhteiskuntaan

(Päivitetty 8.3.2019)

Suomen kansantalouden ja koko suomalaisen yhteiskunnan tulevaisuus perustuu maamme rikkaisiin luonnonvaroihin, korkeaan tieto-taitoon ja laaja-alaiseen sivistykseen.

Työpaikkojen ja väestön keskittäminen pääkaupunkiseudulle ja suurimpiin maakuntakeskuksiin heikentää maamme kansainvälistä kilpailukykyä ja ihmisten hyvinvointia. Vahingollista keskittymistä on hillittävä ja on huolehdittava maakuntien ja maaseudun elinvoimaisuudesta.

Suomella on suhteellisesti laskien suuremmat uusiutuvat luonnonvarat kuin millään muulla EU:n jäsenmaalla. Uudella teknologialla on kehitetty ja edelleen kehitetään innovaatioita, joilla näiden metsien, peltojen, vesien ja soiden tuottamien raaka-aineiden jalostusastetta ja -arvoa voidaan huomattavasti kohottaa.

Suomella on mittavat uusiutumattomat luonnonvarat. Myös näitä maaperän rikkauksia on pyrittävä jalostamaan mahdollisimman pitkälle omassa maassa. Tästä hyvä esimerkki on metalli- ja konepajateollisuuden voimakas laajentuminen länsirannikon maakunnissa. Lainsäädäntöä on muutettava siten, että kaivostoiminnasta saadaan nykyistä enemmän hyötyä Suomelle ja kaivospaikkakunnille.

Suomella on kattava hajautettu maakuntayliopistojen ja ammattikorkeakoulujen verkosto. Maamme koulujärjestelmä on tuottanut kansainvälisestikin katsoen ainutlaatuisen korkeatasoisia tuloksia.

Uusin teknologia, ennen muuta digitalisoinnin käyttöönotto yritystoiminnassa ja koko yhteiskunnassa, vahvistaa kansantalouttamme ja tukee alueellisesti hajautetun yhteiskunnan rakentamista. Tämä puolestaan on välttämätöntä, jotta maakuntien rikkaita luonnonvaroja voidaan kestävällä tavalla hoitaa ja hyödyntää.

Valtiovallan on tuettava hajautetun yhteiskuntarakenteen säilymistä ja vahvistumista muun muassa maantie-, rautatie- ja tietoliikenneinvestointien avulla, ylläpitämällä hyviä lentoyhteyksiä maakuntakentille sekä huolehtimalla kaiken tasoisten koulutuspalvelujen korkeasta laadusta koko maassa. Ulkomaiseen omistukseen siirtyneet sähkönsiirto- ja tietoliikenneverkot on pyrittävä palauttamaan kotimaiseen omistukseen. Sähkövero on alueellisesti porrastettava.

Maakuntien elinvoimaisuuden kannalta avainasemassa on vireillä oleva maakunta- ja sote-uudistus.

Maakunnissa tulee toteuttaa todellista itsehallintoa muun muassa antamalla niille verotusoikeus. Uudistuksella tulee vahvistaa pientenkin kuntien mahdollisuutta tuottaa niille jääviä kunnallisia lähipalveluja ja kehittää omaa elinkeinoelämää.

Terveyspalvelujen järjestäminen tulee maakuntien tehtäväksi. Niiden tulee vastata erikoissairaanhoidon osalta myös palvelujen tuottamisesta. Kunnilla tulee olla oikeus tuottaa paikallistason terveyspalveluja maakunnalle.

Sosiaalihuollon järjestämisvastuu tulisi jakaa maakuntien ja kuntien kesken. Maakunnan vastuulla olisi vaativien erityistason palvelujen järjestäminen. Pääosa sosiaalihuollon tehtävistä tulee säilyttää kunnilla, jolloin ne voidaan sovittaa yhteen paikallistason terveys-, varhaiskasvatus- ja koulupalvelujen kanssa.

Samalla kun huolehdimme kansantaloutemme ja koko yhteiskuntamme aineellisen perustan kestävydestä, meidän on aina muistettava J. V. Snellmanin sanat: ”pienen kansan voima on sen sivistyksessä”. Suomi kasvoi itsenäiseksi kansakunnaksi suomalaisen kulttuurin ja sivistyselämän nousun kautta.

Suomen itsenäisyys ja menestys perustuvat tulevaisuudessakin ratkaisevalla tavalla siihen, että huolehdimme kansakuntamme henkisen perustan ja sivistyksen elinvoimaisuudesta. Osallistuessamme vuorovaikutukseen muiden kansojen ja kulttuurien kanssa meidän on muistettava se viisaus, että vain omastamme voimme toisille antaa.